

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Grozījumi Latvijas Bankas 2024. gada 27. maija noteikumos Nr. 301 "Noteikumi par kārtību, kādā kredītiestāde sniedz Latvijas Bankai informāciju par klientiem un klientu veiktajiem darījumiem, sniedzamās informācijas apjomu un apkopošanas prasībām"" anotācija

Nosaukums	Grozījumi Latvijas Bankas 2024. gada 27. maija noteikumos Nr. 301 "Noteikumi par kārtību, kādā kredītiestāde sniedz Latvijas Bankai informāciju par klientiem un klientu veiktajiem darījumiem, sniedzamās informācijas apjomu un apkopošanas prasībām"
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma (turpmāk – Likums) 37. ¹ pants
Mērķis un būtība	Likuma 37.¹ pantā noteikts, ka Likuma 45. panta pirmās daļas 1. punktā minētie Likuma subjekti sniedz Latvijas Bankai informāciju, kas iegūta klientu identifikācijas un izpētes rezultātā, kā arī informāciju par klienta veiktajiem darījumiem un citu informāciju, kas saistīta ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas risku pārvaldību. Minētā tiesību norma nosaka arī to, ka Latvijas Bankai ir tiesības izdot noteikumus Likuma 45. panta pirmās daļas 1. punktā minētajiem Likuma subjektiem par sniedzamās informācijas apjomu, informācijas apkopošanas prasībām un tās sniegšanas kārtību. Saskaņā ar minēto deleģējumu ir izdoti Latvijas Bankas 2024. gada 27. maija noteikumi Nr. 301 "Noteikumi par kārtību, kādā kredītiestāde sniedz Latvijas Bankai informāciju par klientiem un klientu veiktajiem darījumiem, sniedzamās informācijas apjomu un apkopošanas prasībām" (turpmāk – Noteikumi Nr. 301), kuru 5.2.10. apakšpunkts paredz, ka kredītiestāde, apkopojot un sniedzot informāciju par klientiem – juridiskajām personām –, katram klienta saimnieciskās darbības veidam norāda saimnieciskās darbības kodu atbilstoši Eiropas Savienības saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas (NACE) 2.1. redakcijai (turpmāk – NACE 2.1. redakcija). Savukārt Noteikumu Nr. 301 10. punkts paredz, ka līdz 2024. gada 31. decembrim saimnieciskās darbības kodu norāda atbilstoši Eiropas Savienības saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas (NACE) 2. redakcijai (turpmāk – NACE 2.0. redakcija).

	Nemot vērā, ka Eiropas Savienības dalībvalstīs termiņi NACE 2.1. redakcijas ieviešanai ir atšķirīgi (ne visas valstis ir gatavas praktiski ieviest NACE 2.1. redakciju, sākot ar 2025. gada 1. janvāri; daļai valstu provizoriskais NACE 2.1. redakcijas ieviešanas termiņš ir 2025. gada beigas, bet daļai nav zināmi arī provizoriskie termiņi), ir nepieciešams noteikt regulējumu, lai kredītiestādes varētu norādīt klienta – juridiskās personas – saimnieciskās darbības veidu (kodu) atbilstoši gan NACE 2.0. redakcijai, gan NACE 2.1. redakcijai. Atbilstoši Noteikumu Nr. 301 2. punktam kredītiestāde pēc Latvijas Bankas pieprasījuma 15 kalendāro dienu laikā apkopo un iesniedz Latvijas Bankai informāciju par klientiem, kuriem Latvijas Bankas pieprasījumā norādītajā laika periodā (turpmāk – pārskata periods) ir vai ir bijušas darbības attiecības ar kredītiestādi, un šo klientu veiktajiem darījumiem. Līdz ar to var rasties situācija, ka pārskata periods vienlaikus ietver informāciju par kredītiestādes klientu, kam konts atvērts pirms 2025. gada 1. janvāra un saimnieciskās darbības veids (kods) norādīts atbilstoši NACE 2.0. redakcijai, kā arī par klientu, kam konts atvērts pēc 2025. gada 1. janvāra un saimnieciskās darbības veids (kods) norādīts atbilstoši NACE 2.1. redakcijai. Līdz ar to, ieviešot prasību norādīt to NACE redakcijas numuru, saskaņā ar kuru norādīts klienta – juridiskās personas – saimnieciskās darbības veids (kods), – 2.0. vai 2.1. –, kredītiestādēm tiek dota iespēja pakāpeniski pārklasificēt klientu – juridisko personu – saimnieciskās darbības veidus (kodus) to informācijas tehnoloģiju sistēmās. Vienlaikus tiek nodrošināts, ka Latvijas Banka uzraudzības vajadzībām saņem korektus datus par klientu – juridisko personu – saimnieciskās darbības veidu (kodu), kurus tā var efektīvi un lietderīgi apstrādāt (NACE klasifikators tiek izmantots, lai noteiktu, vai kredītiestādes klienti – juridiskās personas – nav saistīti ar paaugstināta riska saimniecisko darbību, kas savukārt ietekmē piemērojamos un nepieciešamos uzraudzības pasākumus). Lai nodrošinātu vienveidīgu pieeju NACE redakciju lietošanai, izpildot Noteikumu Nr. 301 prasības, un veiktu atbilstošu un efektīvu saņemtās informācijas apstrādi uzraudzības vajadzībām, Noteikumus Nr. 301 nepieciešams papildināt, ieviešot prasību par jaunu lauku, kurā kredītiestāde norāda NACE redakcijas numuru (2.0. vai 2.1.), saskaņā ar kuru tā norāda katra klienta – juridiskās personas – saimnieciskās darbības veidu (kodu). Ja klientam – juridiskajai personai – ir vairāki saimnieciskās darbības veidi (kodi), kredītiestāde visus saimnieciskās
--	---

	darbības veidus (kodus) norāda atbilstoši vienai NACE redakcijai – 2.0. vai 2.1. Nemot vērā minēto, ar Latvijas Bankas noteikumu projektu "Grozījumi Latvijas Bankas noteikumos Nr. 301 "Noteikumi par kārtību, kādā kredītiestāde sniedz Latvijas Bankai informāciju par klientiem un klientu veiktajiem darījumiem, sniedzamās informācijas apjomu un apkopošanas prasībām"" (turpmāk – noteikumu projekts) tiek paredzēts ieviest papildu prasību kredītiestādei norādīt NACE redakcijas numuru (2.0. vai 2.1.), atbilstoši kuram tā sniedz informāciju par klienta – juridiskās personas – saimnieciskās darbības veidu (kodu) (noteikumu projektā ietvertais Noteikumu Nr. 301 5.2.10.¹ apakšpunkts). Prasība stāties spēkā ar 2025. gada 1. jūliju, lai nodrošinātu pietiekamu un saprātīgu termiņu tās īstenošanai. Attiecībā uz klientiem – juridiskajām personām –, kuru konti tika slēgti līdz 2024. gada 31. decembrim (ieskaitot), ir pieļaujams, ka kredītiestāde saimnieciskās darbības veidu (kodu) norāda atbilstoši NACE 2.0. redakcijai. Ievērojot lietderības principu, netiek gaidīts, ka informācija par klientu, kuru konti tika slēgti līdz 2024. gada 31. decembrim (ieskaitot), saimnieciskās darbības veidiem (kodiem) kredītiestāžu informācijas tehnoloģiju sistēmās tiks pārklassificēta atbilstoši NACE 2.1. redakcijai. Līdz noteikumu projektā ietvertā Noteikumu Nr. 301 5.2.10.¹ apakšpunkta spēkā stāšanās dienai Latvijas Banka, nosūtot informācijas pieprasījumu, aicinās klienta – juridiskās personas – saimnieciskās darbības veidu (kodu) norādīt atbilstoši NACE 2.0. redakcijai.
Leģitīmais mērķis	Noteikumu projekta leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība. Noteikumu projekts nepieciešams, lai Latvijas Banka atbilstoši Latvijas Bankas likuma 48. panta pirmajai daļai īstenotu finanšu tirgus dalībnieku uzraudzību noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas jomā. Nosakot kredītiestādēm prasības iesniegt strukturētu un efektīvi analizējamu informāciju par klienta – juridiskās personas – saimnieciskās darbības veidu (kodu), Latvijas Banka nodrošina tai Latvijas Bankas likumā noteikto pienākumu – veicināt ieguldītāju un noguldītāju interešu aizsardzību un finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti – izpildi.
Samērīgums	Izvērtējot, vai pamattiesību ierobežojums ir samērīgs, jāpārliccinās, vai regulējums ir piemērots leģitīmā mērķa

	sasniegšanai. Lai izvērtētu, vai regulējums ir samērīgs, nepieciešams atbildēt uz šādiem jautājumiem. 1. Vai regulējuma prasības ir piemērotas leģitīmā mērķa sasniegšanai? Kā norādīts iepriekš, noteikumu projekta leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība, un šo pamattiesību aizsardzību Latvijas Banka īsteno, veicot kredītiestāžu darbības uzraudzību, lai novērstu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma un proliferācijas finansēšanu. Lai varētu sasniegt minēto mērķi, nepieciešams no kredītiestādēm iegūt informāciju par klientu – juridisko personu – saimnieciskās darbības veidu (kodu) un veikt analīzi, vai saimnieciskās darbības veids nav saistīts ar paaugstināta riska nozari. Bez šādas informācijas iegūšanas nebūtu iespējams veikt pilnīgu kredītiestāžu klientu un klientu veikto darījumu analīzi, t. i., nebūtu iespējams gūt pārliecību, ka kredītiestāžu darbība netiek izmantota noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai un terorisma un proliferācijas finansēšanai. 2. Vai leģitīmo mērķi nevar sasniegt kā citādi, neparedzot šīs prasības? Atbilstošākais veids, kā noteikt kredītiestādēm vienotas un saistošas prasības, ir izdot tām saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nesasniegtu izvirzīto mērķi pilnībā, jo nenodrošinātu minēto prasību vienvērtīgu piemērošanu. Ņemot vērā minēto, noteikumu projektā paredzētais regulējums ir samērīgs un regulējuma leģitīmo mērķi nebūtu iespējams sasniegt ar citiem līdzekļiem. 3. Vai regulējumā paredzētie ierobežojumi ir proporcionāli, proti, vai labums, ko iegūs sabiedrība, būs lielāks par prasību/ierobežojumu radītajām negatīvajām sekām? Latvijas Banka, ņemot vērā Likumā tai noteikto deleģējumu un ar normatīvajiem aktiem noteiktos pienākumus finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības uzraudzības jomā, ir tiesīga pieprasīt un apstrādāt no kredītiestādēm saņemto noteikumu projektā paredzēto informāciju. Noteikumu projektā paredzētā regulējuma leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība, un šo pamattiesību aizsardzību Latvijas Banka īsteno, veicot kredītiestāžu darbības uzraudzību, lai novērstu noziedzīgi
--	---

	iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma un proliferācijas finansēšanu. Samērojot papildu slogu un resursus, kas kredītiestādēm būs jāiegulda Latvijas Bankas noteiktās prasības ievērošanā, ar sabiedrības ieguvumu, jāsecina, ka sabiedrības interesēm piešķirama prioritāte un tās ieguvums būs lielāks par papildu resursu ieguldījumu, kas konkrētajam finanšu tirgus dalībniekam varētu rasties ar uzlikto pienākumu izveidot papildu lauku informācijas tehnoloģiju sistēmā, un to atsver sagaidāmie ilgtermiņa ieguvumi stabilāka finanšu sektora veidā. Nemot vērā minēto, noteikumu projektā paredzētais regulējums ir samērīgs un regulējuma leģitīmo mērķi nebūtu iespējams sasniegt ar citiem līdzekļiem.
Spēkā stāšanās	Noteikumi stāsies spēkā nākamajā dienā pēc to publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" atbilstoši Latvijas Bankas likuma 8. panta otrajai daļai. Vienlaikus, lai kredītiestādēm būtu pietiekams laiks informācijas tehnoloģiju sistēmās ieviest papildu lauku, ir noteikts pārejas periods, paredzot, ka noteikumu projektā ietvertais Noteikumu Nr. 301 5.2.10.¹ apakšpunkts stājas spēkā 2025. gada 1. jūlijā.
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Nav ietekmes uz Latvijas Bankas budžeta ieņēmumiem un izdevumiem.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Noteikumu projektā paredzētā prasība rada kredītiestādēm papildu administratīvo slogu, jo ir nepieciešami papildu resursi, lai veiktu izmaiņas informācijas tehnoloģiju sistēmās. Latvijas Banka 2024. gada 8. novembrī organizēja tiešsaistes sanāksmi, uz kuru tika aicināti kredītiestāžu pārstāvji (kredītiestāžu, kas ir Latvijas Finanšu nozares asociācijas (turpmāk – LFNA) biedres, kredītiestāžu, kas nav nevienas profesionālās asociācijas biedres, kā arī LFNA pārstāvji), un prezentēja iespējamo risinājumu, lai nodrošinātu vienveidīgu pieeju NACE redakciju lietošanai Noteikumu Nr. 301 kontekstā, kā risinājumu piedāvājot ieviest Noteikumos Nr. 301 prasību par papildu lauku, kurā norādāma NACE redakcija, pēc kuras ir norādīts klienta saimnieciskās darbības veids (kods). Sanāksmes dalībnieki tika lūgti komentēt iespējamo risinājumu, līdz 2024. gada 22. novembrim sniedzot viedokli (kredītiestādēm, kas ir LFNA biedres, viedokli

	sniedzot ar LFNA starpniecību, bet kredītiestādēm, kas nav LFNA biedres, – individuāli) un norādot, vai tie atbalstītu šādu risinājumu un kāds būtu nepieciešamais termiņš prasības īstenošanai. 2024. gada 22. novembrī tika saņemta atbilde no LFNA, kas norādīja, ka piedāvātais risinājums ir akceptējams un prasības īstenošanai būtu nepieciešami seši mēneši. No kredītiestādēm, kas nav profesionālo asociāciju biedres, viedokļi netika saņemti. Līdz ar to Latvijas Banka pirms noteikumu projekta izstrādes ir apzinājusi un ņēmusi vērā kredītiestāžu viedokli.
Saistītie dokumenti	1. Likums. 2. Noteikumi Nr. 301. 3. Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 20. decembra regula (EK) Nr. 1893/2006, ar ko izveido NACE 2. red. saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju, kā arī groza Padomes regulu (EEK) Nr. 3037/90 un dažas EK regulas par īpašām statistikas jomām.
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projekts nav jāsaskaņo ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	Noteikumu projekts 2025. gada 15. janvārī tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", aicinot priekšlikumus vai iebildumus iesniegt līdz 2025. gada 29. janvārim. Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību tika informētas kredītiestādes un LFNA. Pēc sabiedrības līdzdalībai noteiktā termiņa beigām noteikumu projekts tika iesniegts izskatīšanai Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē.
Saskaņošanas rezultāti	Sabiedrības līdzdalības rezultātā par noteikumu projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi. Noteikumu projekts 2025. gada 19. februārī tika izskatīts Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē (aptaujas kārtībā), kurā par noteikumu projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi, atbalstot noteikumu projekta iesniegšanu apstiprināšanai Latvijas Bankas padomē.